

GOIGS
DE LA
MARE DE DÉU DE PUIGGRACIÓS

VENERADA AL SEU SANTUARI DEL TERME PARROQUIAL
DE SANT GENÍS DE L'AMETLLA DEL VALLÈS

EDICIÓ COMMEMORATIVA DE LA
SEVA ENTRONITZACIÓ

VIII DE SETEMBRE DEL MCMLVII

EDICIÓ PROPIETAT DEL SANTUARI

Melodia popular i text revisió per mossèn Adjutori Vilalta, prev.

TORNADA

Puix que sou Cambra sa-gra-da Ma-re del Déu po-de-rós Si-au
la nostra advo-ca-da Verge de Puig-gra-ci-ós Verge de Puig-gra-ci-ós. Siau
la nostra ad-vo-ca-da Ver-ge de Puig-gra-ci-ós Ver-ge de Puig-gra-ci-ós.

COBLES I

Gra-ci-o-sa sou Sen-yo-ra sense ta-ca o-ri-gi-nal que al ma-
feix Déu e-na-mo-ra i en vos-tre si Vir-gi-nal Vingué el Fill a fer-hies.
ta-da restant sem-pre Ver-ge Vós restant sem-pre Ver-gé Vós.

A la Tornada

COBLA II

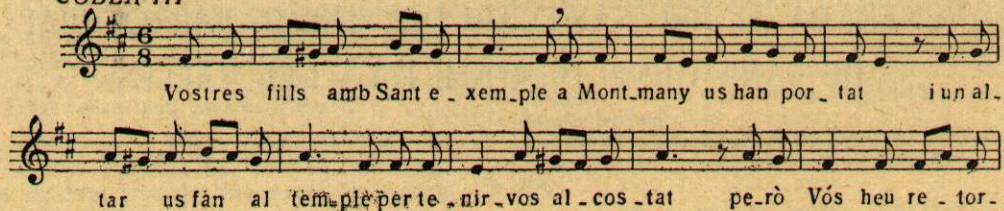
A Puig-gra-ci-ós sofer-ra-da mil dos-cents no ran-ta nou vostra
mat-ge ve-ne-ra-da la tro-bà un pas-tor i un bou: Flor bos-ca-na imma-cu-

A la Tornada

la-da de per-fum mi-ra-cu-lós de per-fum mi-ra-cu-lós

COBLA III

Vostres fills amb Sant e-xem-ple a Mont-many us han por-tat i un al-
tar us fan al tem-ple per te-nir-vos al-cos-tat pe-rò Vós heu re-tor-

A la Tornada

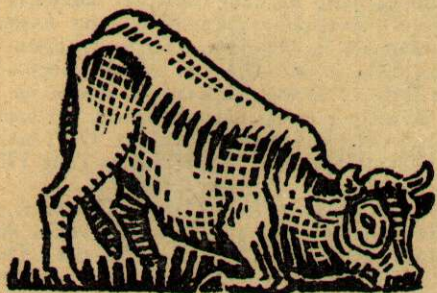

na-da al pri-mer lloc pro-di-giós al pri-mer lloc pro-di-giós.

(AMB LLICÈNCIA ECLESIASTICA)

L'Excm. i Rydm. senyor Arquebisbe-Bisbe de Barcelona, Dr. Gregori Modrego Casàus, s'ha dignat concedir 200 dies d'indulgència als fidels de la seva jurisdicció per cada vegada que cantin o resin els presents goigs.

GOIGS A LLAOR DE LA VERGE DE PUIGGRACIÓS

Puix que sou Cambra Sagrada
Mare del Déu poderós:
sigueu la nostra *Advocada*
Verge de Puiggraciós.

Graciosa sou, Senyora,
sense taca original,
que al mateix Déu enamora
i a vostre sí virginal
vingué el Fill a fer-hi estada
restant, sempre, Verge Vós:

A Puiggraciós soterrada
mil dos-cents noranta-nou,
vostra Imatge venerada
la trobà un pastor i un bou.
Flor boscana, immaculada,
de perfum miraculós:

Vostres fills, amb sant exemple
a Montmany us han portat
i un altar us fan al temple
per tenir-vos al costat;
però, Vós, heu retornada
al primer lloc prodigiós:

Admirant la meravella
per complaure el vostre anhel
s'alçà aquesta humil capella
heretat de Mas-Miquel.
Mil set-cents onze, posada,
en eix tron majestuós:

Recordant vostra visita
font de gràcies singulars,
fem l'aplec a vostra ermita
cada any, vint-i-cinc de març.
Repartint-se en tal diada
un panet substanciós:

Com a Verge miraclera
us coneix aquest contorn
i amb fe viva i ben sincera
us invoca cada jorn.
Prec humil, bella tonada;
cant d'ocells armoniós:

Des del cim d'aquesta serra
prop dels cingles de Bertí
difoneu damunt la terra
llum del vostre Fill Diví.
Amb la gràcia, per rosada,
quin esplet més ufanós:

En aquell tan trist calvari
any mil nou-cents trenta-sis
es profana el Santuari
que era tot el nostre encís.
Vostra Imatge fou salvada
de mans dels perseguïdors:

Es ja data que es remembra
i joiosa a tot l'indret
el dia vuit de setembre
mil nou-cents cinquanta-set.
La capella restaurada
té el cambril més lluminós:

A l'entrar-hi vostra Imatge
en un victor triomfant
us retien homenatge
tots els pobles del voltant.
De bell nou vostra mirada
té el somriure bondadós:

Quan ja mare es sent l'esposa
viu l'angúnia del perill
i us invoca pietosa
comanant-vos el seu fill.
Mai s'ha vist abandonada
en moment tan neguitós:

Defenseu-nos les anyades
compadint-nos la suor;
allunyeu les pedregades;
deu-nos fruits en abundor.
Des d'aquesta serralada
sigueu, Vós, far lluminós:

De malures i de penes
sou la font medicinal;
deslliureu-nos de cadenes
del pecat, el pitjor mal.
Guardeu, sempre, la contrada
de verí contagiós:

Proclamada Reina i Mare
de L'Ametlla del Vallès
manteniu-lo, com fins ara,
vostre blau mantell estès,
soplujant la comarca
que a Montmany li féu honors:

Quan la Mort obri l'entrada
del judici rigorós:
sigueu la nostra *Advocada*
Verge de Puiggraciós.

V. *Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix.*

R. *Ut digni efficiamur promissionibus Christi.*

OREMUS

Concede nos famulos tuos, quaesumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere: et gloriosa beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, a praesenti liberari tristitia, et aeterna perfrui laetitia. Per Christum Dominum nostrum. - R. Amen.

Il·lustració d'A. Batllori Jofre Text i melodia revisada Mn. Adjutori Vilalta, prev.

NOTES HISTÒRIQUES DEL SANTUARI DE LA MARE DE DÉU DE PUIGGRACIÓS

LLOC GEOGRÀFIC: A un extrem de l'alt Vallès, tocant als cingles de Bertí, i no massa lluny del Congost, a 694 m. d'altura, en la carena lleuant del cim de Puiggraciós, hi està emplaçat el Santuari que porta el bell nom del mateix Puig. El Santuari és una construcció d'uns doscents-cinquanta anys, que respira tota ella jovesa per l'encertada restauració que s'ha realitzat.

En aquest magnífic setial "la Mare de Déu de Puiggraciós" hi ha rebut tradicionalment la veneració dels seus devots. Vanament cercariem en aquests formosos indrets, un lloc, més adient a l'esguard maternal de la Verge, que s'estén al Vallès rialler que té als peus, i que s'allarga per un costat cap a la plana de Vic fins als nevats Pirineus, i per l'altra, ateny el Tagamanent i el Montseny.

LA SANTA IMATGE: La Santa Imatge de la Mare de Déu, és una talla gòtica, de principis del segle XV. La seva alçada és de seixanta-nou centímetres. Sembla que fou feta a Barcelona, al taller d'en Pere Anglada, que era l'encarregat de la talla del cor de la Catedral. En aquest cas, la Imatge hauria estat tallada per la millor escola de la ciutat.

La Imatge representa a Maria, dreta, amb el seu Fill en braços, oferint-li el pit per alimentar-lo. Va vestida amb una túnica d'un vermell fosc, i amb un mantell blau, que va caient-li amb graciosos plecs. Tota Ella respira pietat. La seva faç, és particularment dolça i maternal, la seva mirada és acollidora. Tant per la seva escultura, com per la seva actitud, la Imatge resulta molt bella.

PRIMERS VESTIGIS DE LA DEVOCIÓ A LA MARE DE DÉU A MONTMANY (s. XII-XVI): Els començaments de la història d'una particular veneració de la Mare de Déu en aquesta encontrada, cal cercar-los en l'antiga Parròquia de Sant Pau de Montmany, que dista uns 1.000 m. de l'actual Santuari, a on fins ara ha pertangut. La primera referència escrita sobre dita Parròquia, és de l'any 1139. A partir del segle XIII, el seu arxiparrocquial ofereix nombrosos fets per a conèixer la seva història. Al segle següent, pot enriquir-se el coneixement de la mateixa, per les moltes actes de visita pastoral, que encara es conserven.

Es molt probable que en l'antiga església romànica, s'hi venerés amb especial devoció a la Mare de Déu, cosa que explicaria millor el creixement que aquesta tenia en el segle XV, en que es troba la primera prova documental que assegura l'existència d'aquesta devoció.

L'any 1413, consta per l'acta de visita pastoral, que en la Parròquia de Sant Pau de Montmany hi havia l'Altar de Santa Maria. Totes les actes de visita d'aquest segle fan referència a aquest Altar; ens diuen que era de pedra, i ben ornamentat. Tot això suposa ja una arrelada devoció a Maria.

El culte a la Mare de Déu, anava creixent ràpidament. L'acta de visita de l'any 1508 assegura que en el temple hi havien tres llànties, una de les quals es mantenia amb les caritats de l'Obra de Santa Maria. Aquesta mateixa acta, anomena explícitament una Imatge de fusta de Santa Maria — que és la que actualment venerem — en l'antic Altar. A últims del segle XVI, la dita Imatge es posada al Retaulle Major de l'Església, cosa que evidentment obeeix a una més gran devoció a la Mare de Déu. En aquesta època, consta també que la Verge i el seu Fillet tenien unes coronas d'argent.

LA SANTA IMATGE A L'ESGLÉSIA NOVA DE MONTMANY (1600-1698): Entre els anys 1600-1606 fou construïda la nova Església de Sant Pau de Montmany. En aquesta hi fou traslladat el retaulle de l'anterior Església, i la Verge ocupà en la nova el mateix setial de preferència.

A mitjans del segle XVII, trobem que a la Verge se li donà ja el nom del lloc geogràfic: "la Mare de Déu de Puiggraciós".

En aquell temps era ja tradicional la processó que cada any, el 25 de març, es feia amb la Santa Imatge a dalt del Puig, en el lloc de l'actual Santuari. Això coincidia amb un gran aplec de sentit religiós, en el que es beneïa el terme i es repartien els panets beneïts (aquesta última pràctica encara es conserva). A aquest Aplec, hi pujaven molts devots de la comarca. En aquesta època tampoc ha mancat a Puiggraciós la llegenda, tant del gust popular, de la troballa de la Mare de Déu, per un pastor i un bou.

En l'acta de visita de la Parròquia de l'any 1698, es llegeix que, essent molta la devoció a la Santa Imatge, es concedeix tenir en l'Altar Major, en el qual hi ha la Verge, l'administració sota la

invocació de la Mare de Déu de Puiggraciós. La petició, havia estat feta per al rector de la parròquia, Mn. Vicenç Torrellebrera, i els seus obrers.

EL NOU SANTUARI DE PUIGGRACIÓS (1701-1808): Dos o tres anys després, en temps de l'esmentat rector, i gràcies al seu impuls i al dels seus feligresos, per motius de sòlida pietat mariana, fou presentada la instància demanant el permís per la construcció de l'actual Santuari. El 26 de juny de l'any 1701, es concedeix el permís de construcció, i es mana que resideixi en el futur Santuari un ermità, a efecte de conservar la devoció i captar les almoines.

En l'any 1711, el nou Santuari de la Mare de Déu de Puiggraciós és obert al culte. Per atendre als romeus, habitava sempre en ell l'ermità, el qual tenia permís per portar hàbit i llicència per captar almoines, pel Santuari, en tota la comarca. En l'any 1737, estava acabat el Retaulle de l'Altar Major, que desaparegué en l'any 1936. En 1771, consta ja la existència de l'espaiós Cambril.

No cal dir que per la entronització de la Mare de Déu en el seu Santuari de Puiggraciós havia d'arrelar més la seva devoció. Així passà realment. Ho afirma en 1733 el rector de L'Ametlla i Degà del Vallès, Pere Joan Dalmau, que en el Decret de visita escriu que eren molts els prodigis i miracles obrats per la intercessió de la Mare de Déu de Puiggraciós. Ho demostra també una relació de presentalles d'aquell temps, en que s'hi descobreix el caràcter comical del Santuari. Un altra manifestació d'aquesta pietat mariana de la comarca son els vots del poble de pujar al Santuari cada any, com feien alguns pobles de la rodalia, i que conserven encara avui. Consta també, que s'encarregava en el Santuari la celebració de moltes Misses. No falten tampoc, des d'aleshores, els populars goigs a llaor de la Verge de Puiggraciós.

LA DEVOCIÓ A LA MARE DE DÉU DE PUIGGRACIÓS DURANT EL SEGLE PASSAT, FINS A L'ANY 1936: En el segle passat, malgrat les perilloses turbulències de l'època, que afectaren molt de prop a Puiggraciós, la devoció a la Mare de Déu i el prestigi del Santuari es mantingueren fermes.

Des de l'any 1910, la vivenda dels rectors va traslladarse a dalt al Santuari. Aquesta decisió aportà una cura i augment del fervor maria.

En 1936 el Santuari fou profanat en l'interior, hi restaren només les parets. La Imatge de la Mare de Déu pogué salvar-se.

LA RECONSTRUCCIÓ DEL SANTUARI (1939-1957): En 1939, essent encarregat del Santuari Mn. Narcís Vilarrasa († 1955), Rector de Figaró, va portar-se a terme una primera etapa de restauració. Una segona etapa més important va començar l'any 1951. La direcció de la mateixa fou encarregada a l'arquitecte Lluís Bonet Garí. El Rnd. Sr. Rector de L'Ametlla ha esmerçat el seu zel per a portar-la avant. El mateix els devots de la comarca com els de més lluny han aportat el seu entusiasme i llurs ofrenes per assegurar digna estada de la Verge en el seu Santuari i per l'aportació generosa d'alguns altres devots s'ha pogut instal·lar un acollidor hostalatge, a on habita una família d'ermitants que guarden la Mare de Déu, atenent als romeus i visitants que cerquen allotjament en les novelles cambres destinades per aquest fi.

Pel decret episcopal del 10 de juliol del 1957 el Santuari a passat a formar part del terme parroquial de Sant Genís de L'Ametlla del Vallès.

Tampoc han mancat en nostres dies noves aportacions folklòriques, literàries i musicals que mantenen el caliu de la pietat mariana, una de les més notables és la monografia històrica del Santuari, de la qual és autor en Josep Mauri.

Gràcies a l'impuls d'un altre devot de la Mare de Déu ha estat restablerta a la seva primitiva dignitat i esplendor l'antiga capella del Santuari. L'edifici presenta un bonic aspecte.

Amb una gran jornada comarcal de fervor maria, estimulada pel senyor Arquebisbe-Bisbe de Barcelona, ha estat entronitzada definitivament la Imatge de la Mare de Déu — recentment restaurada — en el seu setial, el 8 de setembre d'enguany. Des d'allà presideix altra vegada la nostra rodalia i espera l'homenatge i veneració de tota la comarca i de tots els seus devots.

Nadal de la Mare de Déu, 8 de setembre del 1957.

JUSTIFICACIÓ DEL TIRATGE

25 exemplars en paper de fil "Guarro", numerats del I al XXV
400 exemplars en paper de fil "Guarro-Castell", del n.º I al 400
i 5.200 exemplars en paper verjurat.